

## Pleitnotitie Stichting Laka

Amsterdam, 19 maart 2019

Zaaknummer AMS 18 / 450 WOB: Wob-verzoek Verdrag van Almelo

Stichting Laka / Ministerie van Buitenlandse Zaken

Op 11 mei 2017 berichtte het Duitse *Tageschau* dat uraniumverrijkingsconcern Urenco mogelijk uranium levert aan de Amerikaanse energiemaatschappij TVA die er, naast elektriciteit, tritium voor in het onstekingsmechanisme van Amerikaanse kernwapens mee produceert.

Uit stukken van het Amerikaanse *Government Accountability Office* (GAO, de Amerikaanse Rekenkamer) blijkt uit een juridisch memorandum van Urenco dat in 2005 de Gemengde Commissie van het Verdrag van Almelo heeft overlegd over het gebruik van Urenco-uranium in kerncentrales van TVA, en dat de Gemengde Commissie, volgens Urenco, hierbij aan Urenco géén beperkingen heeft opgelegd, door bijvoorbeeld een onderscheid te maken tussen kernreactoren waarmee kernwapen-tritium wordt geproduceerd, en waarmee niet<sup>1</sup>.

Naar aanleiding van dit bericht heeft Laka op 14 juni 2017 bij de minister van Buitenlandse Zaken een Wob-verzoek ingediend naar “agenda's, notulen en binnengekomen en behandelde stukken van de Gemengde Commissie”.

Dit Wob-verzoek is door de minister *in primo* afgewezen omdat de stukken die vallen onder het verzoek volgens de minister vallen onder de geheimhoudingsbepalingen van het Verdrag van Almelo.

Omdat Laka van mening is dat in ieder geval van een deel van de documenten die vallen onder het Wob-verzoek *niet* onder de reikwijdte van de geheimhoudingsbepalingen van het Verdrag vallen, en

---

1 According to a URENCO legal memorandum, in a July 2005 meeting of the Joint Committee—the British-Dutch-German government body supervising company activities under the Treaty of Almelo—URENCO corporate management posited that providing LEU enriched by URENCO LES to TVA for use in any of its reactors was not in conflict with the Washington Agreement’s peaceful use provisions. As reported to company officials in the United States, the Joint Committee confirmed that the Washington Agreement’s provisions restrict special nuclear material produced by URENCO LES to peaceful purposes. According to URENCO’s legal memorandum, it was further discussed that URENCO LES’s LEU will be used by TVA principally to produce electricity and that, if used in TVA’s tritium producing reactor, the resulting tritium produced in that reactor is a by-product material and not a special nuclear material.

According to senior URENCO officials, the Joint Committee further discussed the fact that TVA would primarily use URENCO LES’s LEU for the purpose of producing commercial power. According to company officials, the Joint Committee did not place restrictions on the URENCO LES’s contract with TVA and did not distinguish between TVA’s reactors that produce tritium and those that do not. Furthermore, according to TVA officials, URENCO has consistently informed TVA that it places no restrictions on TVA using URENCO LES’s LEU in its tritium-producing reactors.

**Bron:** Department of Energy: Interagency Review Needed to Update U.S. Position on Enriched Uranium That Can Be Used for Tritium Production , GAO-15-123: Published: Oct 14, 2014. p. 30,

<https://www.gao.gov/products/GAO-15-123>

haar verzoek daarom aan de Wob had moeten worden getoetst, heeft Laka op 18 september 2017 bezwaar gemaakt tegen de afwijzing. Dit bezwaar is op 12 december 2017 afgewezen omdat, volgens de minister, de Gemengde Commissie exclusief bevoegd is te oordelen over vertrouwelijke gegevens, bescheiden of uitrusting die tussen de verdragsluitende partijen wordt uitgewisseld in het kader van de samenwerking, en de Wob dus niet van toepassing was.

Laka is op 23 januari 2018 tegen dit besluit in beroep gegaan.

Op 3 april 2018 heeft de minister haar verweerschrift ingediend. Op 20 augustus 2018 heeft de minister ook een verklaring van de Gemengde Commissie ingediend. Hierin verklaart de voorzitter van de Gemengde Commissie:

*Agendas, minutes and documents treated in meetings of the Joint Committee are classified in accordance with the classification policy as provided in paragraph 4 of the Annex. These documents are and must remain classified confidential documents to which the security procedures of Annex II of the agreement apply.*

Laka stelt vast dat het Amerikaanse *Government Accountability Office*, in weerwil van de vermeende rubricering, lijkt te beschikken over '*URENCO's legal memorandum*', een stuk wat in juli 2005 is besproken tijdens een vergadering van de Gemengde Commissie, en wat dus kennelijk niet gerubriceerd is.

Laka stelt ook vast dat voorzitter van de Gemengde Commissie in de verklaring niet in gaat op de beroepsgrond van Stichting Laka dat de reikwijdte van de geheimhoudingsbepalingen in het verdrag van Almelo niet ongelimiteerd is.

Laka gaat er dan ook van uit in ieder geval *URENCO's legal memorandum* niet gerubriceerd is en verder niet valt onder de geheimhoudingsbepalingen van het verdrag.

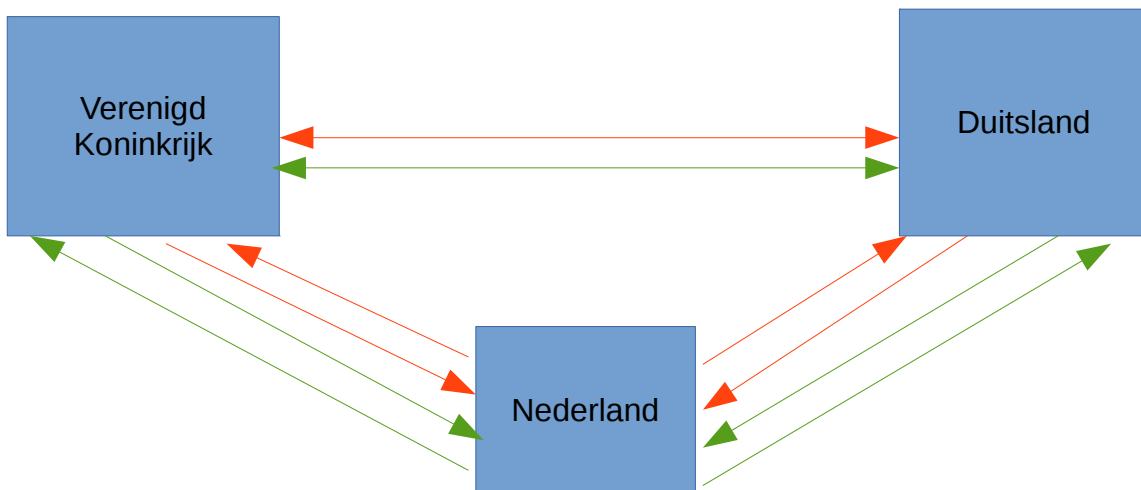
Het verzoek van Laka om openbaarmaking van sowieso dit stuk had daarom moeten worden getoetst op grond van de Wob.

Voor de volledigheid wil Laka niet onvermeld laten dat het haar niet te doen is om op grond van de Wob proliferatiegevoelige bouwtekeningen etc. van ultracentrifuges openbaar te laten maken. Laka wil met haar verzoek inzicht in het functioneren van het toezicht van de Gemengde Commissie op de activiteiten van Urenco. Indien documenten over ultracentrifuges binnen de reikwijdte van het Wob-verzoek vallen, heeft de Wob hier in artikel 10 uitzonderingsgronden en beperkingen voor openbaarmaking voor.

—

*Ter verduidelijking van de aanvulling van ons beroepsschrift van 21 februari 2018 hebben we de verschillende uitwisselingen van documenten onder het Verdrag van Almelo, en de beroepsgronden die daarop van toepassing zijn, in het bijgaande diagram nader uiteengezet.*

# Uitwisseling tussen de Overeenkomstsluitende Partijen



↔ Gerubriceerde uitwisseling (bijlage II artikel 1) in verband met de in Artikel 1 van de Overeenkomst omschreven samenwerking.

De Gemengde Commissie is op grond van Bijlage II artikel 5(a) niet bevoegd tot het bepalen van de rubricering(sgraad) van gerubriceerde gegevens die worden uitgewisseld tussen de Overeenkomstsluitende Partijen.

→ Ingevolg artikel IV lid 2 is het Wob-verzoek in ieder geval van toepassing op 'gegevens' die door Nederland zijn overgedragen.

Aangezien 'openbaar maken' *'gebruik maken'* noch *'mededelen aan iemand'* betreft, vallen ook gegevens welke aan Nederland zijn overgedragen onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.

Het Wob-verzoek is tevens een verzoek om opheffing geheimhouding (ECLI:NL:RVS:2016:3140).

Op grond van het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013 (VIRBI 2013), artikel 5, lid 1 worden rubriceringen over het algemeen verbonden aan een maximum tijdsverloop.

↔ Niet-gerubriceerde uitwisseling in verband met de in Artikel 1 van de Overeenkomst omschreven samenwerking.

De Gemengde Commissie is op grond van het gestelde in Bijlage II niet bevoegd tot het leggen van geheimhouding op niet-gerubriceerde gegevens.

→ Ingevolg artikel IV lid 2 is het Wob-verzoek in ieder geval van toepassing op 'gegevens' die door Nederland zijn overgedragen.

Aangezien 'openbaar maken in de Wob' *'gebruik maken'* noch *'mededelen aan iemand'* betreft, vallen ook gegevens welke aan Nederland zijn overgedragen onder de reikwijdte van het Wob-verzoek.